

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЯК РЕСУРСУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
04 квітня 2025 року**

ОДЕСА

УДК: 159.953:37.015.3:005.963

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №14 від 24 квітня 2025 р.)*

Рецензенти:

Ольга ЗБАРСЬКА (Olga Zbarskaya) - доктор наук, експерт у галузі креативного потенціалу людини, член академії ACSW, член The Textbook & Academic Authors Association, засновник та президент компанії «OZCREDO», автор книг та підручників.

Осіпова Тетяна Юріївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Університету Ушинського

Розвиток креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості: психолого-педагогічні аспекти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 511 с.

До збірника увійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю, присвяченої різним психолого-педагогічним аспектам інноваційного потенціалу особистості, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, розвитку креативного мислення під час підготовки здобувачів у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів розвитку креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

6. Флорида Р. Homo creativus. Як новий клас завойовує світ / пер. з англ. М. Яковлев. Київ: Наш формат, 2018. 432 с.
7. Шандрук С. Творчість як употужнення здібностей особистості. Психологія і суспільство. 2015. № 3. 86-91.
8. Global Innovation Index 2020. Ukraine.
9. Innovation in Politics. Institute. Офіційна сторінка. URL: <https://innovationinpolitics.eu/institute/>
10. Theocharis Y., Moor J. Creative Participation and the Expansion of Political Engagement. Oxford Research Encyclopedia. Oxford University Press. 2021. URL: https://www.academia.edu/47766840/Creative_Participation_and_the_expansion_of_political_engagement

ОЧЕРЕТНИЙ Володимир Олександрович

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сьогодні значення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі педагогічних працівників набуває все більшої актуальності, оскільки вони не тільки спрощують роботу педагогів, а й впливають на підвищення рівня надання освітніх послуг, викладання освітніх компонентів. Такі вимоги сучасності впливають на окреслення зобов'язань по відношенню до педагогічних та інших кадрів закладу загальної середньої освіти. Формування професійних інформаційно-комунікаційних знань, умінь і навичок відбувається на рівні закладів вищої освіти. Тому перед викладачами стоїть завдання створити відповідні умови для підготовки студентів та сформувати у майбутніх педагогічних працівників інформаційно-комунікаційну компетентність.

Перш за все у студентів педагогічних закладів вищої освіти має бути сформованою інформаційно-комунікаційна компетентність, під якою розуміємо здатність педагога ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології у системі організації освітнього процесу, виховного процесу, самовдосконалення й професійного розвитку. Складниками інформаційно-комунікаційної компетентності є технічні навички володіння комп'ютерними програмами, уміння працювати з інтернет ресурсами, навички використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні, навички адаптації інформаційно-комунікаційних технологій до освітнього процесу тощо.

Педагогічні працівники мають вільно оперувати комп'ютерними програмами задля реалізації наступних дій: створення інтерактивних уроків і презентацій; розробки тестів і навчальних завдань за допомогою відповідних платформ; використання онлайн ресурсів для покращення якості викладання та

пошуку нових ідей; організації інтерактивного навчання; отримання зворотного зв'язку з учнями або студентами; оцінювання учнів або студентів завдяки онлайн інструментів; організації більш якісної комунікації з батьками; організації онлайн-зустрічей через сервіси відео конференцій; підвищення свого професійного рівня тощо.

Тому навчальним планом кожної спеціальності має бути передбачено засвоєння студентами таких освітніх компонентів, як «Інформатика» та «Інформаційно-комунікаційні технології». Наявність освітніх компонентів сприяє необхідності вирішення відповідних завдань, які окреслюються перед викладачами. Викладачем закладу вищої освіти має бути створено навчально-методичне забезпечення відповідної дисципліни, розроблено методики організації освітньої діяльності і самостійної роботи з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, організовано експериментальну перевірку дієвості запропонованих методик роботи зі студентами.

На основі цього викладач закладу вищої освіти має створити відповідні умови для розвитку креативності студентів, яка в подальшому сприятиме сформованості навичок пошуку інноваційних рішень для різноманітних педагогічних задач, адаптації до змін у системі сучасної освіти. Креативність допомагає знаходити нові підходи до навчання, використовувати сучасні технології та реагувати на виклики. Завдяки своїй креативності педагогічний працівник може вплинути на досягнення кожним учнем кращих результатів у навчанні. У багатьох ситуаціях педагогічний працівник може виступати мотиватором для учнів, використовуючи нестандартні методи і прийоми.

Окреслимо основні напрями розвитку креативності майбутніх педагогічних працівників за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. Перш за все – це використання інтерактивних методів навчання та інтерактивних платформ, що стимулюють студентів до пошуку та створення власних розробок та підходів. Важливим є використання у роботі зі студентами проєктного навчання завдяки інтернет-інструментів для спільної роботи, які дозволяють студентам працювати у команді, реалізовувати спільно створені проєкти. Викладачі мають використовувати програми для створення відеоуроків, анімацій, презентацій, що сприятиме представленню студентами своїх напрацювань більш креативно. Цікавим і результативним для студентів є залучення їх до створення власних освітніх блогів або відеоканалів, завдяки яким вони мають можливість презентувати свої ідеї, досягнення тощо.

На розвиток креативності студентів також впливає впровадження викладачем в освітній процес елементів гейміфікації. Наприклад, можна запропонувати студентам створити навчальні ігри за допомогою певних платформ, що стимулює креативність, а також дозволяє засвоїти новий навчальний матеріал в ігровій формі. Доцільним у роботі зі студентами є також залучення їх до використання мережових і соціальних технологій, завдяки яким

студенти зможуть створювати власні освітні контенти, спільноти та ділитись набутим досвідом, знаннями, уміннями.

Результативним вважаємо використання при роботі зі студентами техніки мозкового штурму, яка сприяє генерації нових ідей та прийняттю відповідних рішень завдяки залучення до цього процесу групи студентів. Завдяки мозкового штурму майбутні педагоги мають окреслити креативний підхід вирішення певного технічного завдання, що стимулює також командну роботу. Викладач має поставити перед студентами задачу, яка потребує осмислювання та обговорення, винайдення чіткого алгоритму реалізації певної ідеї. Тобто мозковий штурм сприяє розвитку творчого мислення, оскільки завдання спрямовуються на пошук інноваційних способів використання інформаційно-комунікаційних технологій. Прикладом такого завдання може бути створення програми для допомоги учням з особливими освітніми потребами або програми психологічної допомоги учням, батьки (батько) яких є учасниками бойових дій тощо.

Оскільки технологічні процеси перебувають у постійному стрімкому розвитку, викладачам доцільно під час навчання студентів використовувати дискусії та обговорення технологічних новинок. Для студентів така форма співпраці буде цікавою, оскільки вони зможуть окреслити позитивні та негативні сторони таких технологій, як штучний інтелект, блокчейн, геноміка, 3D-друк, віртуальна реальність тощо.

Таким чином інформаційно-комунікаційні технології відіграють надзвичайно важливу роль у розвитку креативності студентів, завдяки чому у майбутніх педагогів формується здатність генерувати нові ідеї та рішення. Сформована навичка допоможе студентам у вирішенні складних завдань у реальних життєвих ситуаціях.

ПАВЕЛКО Ірина Іванівна

РОЛЬ ВИПЕРЕДЖУВАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ У РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ У КУРСАНТІВ ВІЙСЬКОВИХ ВИШІВ

Сучасний етап розвитку Збройних Сил України та необхідність забезпечення їх вмотивованим, професійним і освіченим особовим складом потребують суттєвих змін у сфері військової освіти.

Завданням системи військової освіти є створення необхідних умов для гарантованого комплектування Збройних Сил України особовим складом, спроможним ефективно виконувати службові обов'язки за призначенням в умовах мирного, воєнного часу та в особливий період.

Аналіз керівних документів Міністерства оборони України зокрема, «Політики Міністерства оборони України у сфері військової освіти» від

MUZYCHENKO Ganna Creativity as a key to successful scientific projects	316
НАЧИНОВА Олена Василівна Умови формування мовленнєвої особистості дитини дошкільного віку	318
НОЗДРОВА Оксана Павлівна Використання інтегрованого навчання для розвитку креативного мислення майбутніх вчителів	321
OKOROKOVA Vira Development of creativity as an important component of professional training of students in higher education institutions	325
ОЛЛО Василь Петрович Потенціал компетентності та розвитку соціально-креативної моделі викладач-слухач пенітенціарної освіти	329
ОРИЩЕНКО Оксана Анатоліївна Інноваційність та емпатія: індивідуально-психологічні особливості	331
ОРЛЕНКО Ірина Миколаївна Розвиток креативності у дітей з ООП в інклюзивному просторі з використанням інтерактивних ігор	334
ОСТАПЕНКО Марина Анатоліївна Креативність у політичній сфері	337
ОЧЕРЕТНИЙ Володимир Олександрович Розвиток креативності майбутнього педагога засобами інформаційно-комунікаційних технологій	341
ПАВЕЛКО Ірина Іванівна Роль випереджувальної педагогіки у розвитку креативного мислення у курсантів військових вишів	343
ПАЛЬГУЙ Інна Вікторівна Формування психологічної компетентності учителя в контексті сталого розвитку	348
ПІСКУН Оксана Миколаївна Застосування технік творчого і критичного мислення у професійній підготовці майбутніх педагогів	351
ПІВОВАР Сергій Петрович Емоційний інтелект як показник у формуванні стійкості до стресу в молодших школярів під час дистанційного навчання	354
PRONOZA Inna Formation Of Creative Thinking In Political Science Students: Innovative Educational Practices	359
РАЙТАРОВСЬКА Надія Геннадіївна Креативність як засіб подолання травматичних переживань у дітей-біженців, які повернулися з-за кордону під час війни	362
РЕДІНА Євгенія Валентинівна Креативний менеджмент в розвитку інноваційної культури організації	364
РУБАНСЬКА Ольга Яківна Креативність у викладанні інформатики в початковій школі	368
РУЧКІНА Маріанна Миколаївна Креативне мислення як складова підготовки фахівців нового покоління	373
Савченкова Марія Вікторівна Розвиток soft skills і критичного мислення у студентів: сучасні освітні імперативи	375